

МОМЧЕТО, КОЕТО ЧУВАШЕ ВСИЧКО

THE LISTENER

Copyright © 2018 by Robert McCammon

Published by Cemetery Dance Publications

All rights reserved

© Богдан Русев, *превод от английски*

© Живко Петров, *дизайнер на корицата*

© Сиела Норма АД

София • 2020

ISBN: 978-954-28-3222-5

РОБЪРТ МАККАМЪН

**МОМЧЕТО,
КОЕТО
ЧУВАШЕ
ВСИЧКО**

**ПРЕВОД ОТ АНГЛИЙСКИ
БОГДАН РУСЕВ**

 ciela

ПЪРВА ЧАСТ

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛ

ПЪРВА ГЛАВА

Дяволът може да бъде мъж или жена. Дяволът може да бъде корава пружина на седалката на колата, мушичка в окоето, удар на дървена палка по железните решетки на затворническата килия. Дяволът може да бъде проблясък на мълния, глътка лошо уиски или гнила ябълка, която бавно разваля цяла кошница здрави плодове. Дяволът може да бъде колан, който шиба гърба на дете, или кашон с евтини Библии с меки корици, подути от жегата на напечената задна седалка на осемгодишен, избелял от слънцето зелен оуклънд седан с две врати, който се държи на ръжда и тел.

Днес Дяволът беше последното.

Мъжът зад волана на седана приличаше на ангел хранител. Беше на трийсет и две години и лицето му беше красиво като на изгубено херувимче, с две тъжни бръчки в ъгълчетата на устните. Имаше къдрава руса коса, подстригана късо, а очите му бяха с цвета на дим през лятото. Беше облечен в изгладени панталони от бял костюм и бяла риза с нова якичка и плисета отпред. Тънката му черна вратовръзка беше пристегната със сребърна щипка с формата на две ръце, сключени за молитва. На седалката с напукана кожена тапицерия до него беше оставена сламена шапка с черна панделка, до сгънатото сако от белия костюм. Ръцете на волана бяха меки. Това не беше човек, който се препитава с физически труд във времената, когато толкова много други хора работеха на изкопи за един долар на ден. Тъй като не понасяше безмилостното лятно слънце в югоизточната част на щата Тексас, което прегаряше мъже и жени, докато не ги превърне в съсухрени съчки, той разчиташе на интелекта и съобразителността си, за да преживее трудните времена.

Лошото беше това, че никога не беше виждал времена, които да не са били трудни.

Мъжът подкара уморената си кола по един изровен, пращен черен път сред сухи борови гори. Точно под десния му лакът беше оставена нарисувана на ръка карта на местността, през която пътуваше, а тук и там по маршрута му с хиксче бяха отбелязани многобройните малки градчета и отделни ферми, пръснати сред овъглената земя. До следващото място не му оставаше много път, но до края на деня трябваше да измине още много мили. Ризата му беше влажна от пот. Горещият вятър, който нахлуваше в колата, сякаш му спираше дъха и носеше слабата миризма на гнили праскови. Ароматът им събуждаше някакъв спомен у него, но той не беше сигурен за какво, така че не се опита да го извади на повърхността. Каквото и да беше, то беше останало в миналото. А той беше човек на бъдещето, което миг по миг се превръщаше в настоящето. Беше решил, че ако иска да оживее в този суров свят, човек трябваше да се научи да сменя кожата си като змия и да пълзи от сянката на един камък към сянката на следващия – *в движение, движение, непрестанно движение*, – защото наоколо пълзяха и други змии и те също винаги бяха гладни.

Беше първата седмица от юли месец на 1934 година. Преди по-малко от пет години, в онзи черен вторник през октомври, националната икономика се беше сринала. На този ден беше настъпил крахът на фондовата борса и оттогава насетне една по една фалираха банките в цялата страна. Прозорците високо над Уолстрийт се бяха отворили, за да пропуснат навън някогашните богаташи, внезапно превърнати в просяци, така че да последват падението на съдбата си до коравия паваж на реалността. Стотици фирми фалираха, когато потокът на парите пресъхна току пред решетките на касиерите. Дълговете и възбраните скочиха до небето. След краха на фондовата борса и банките зимите станаха по-студени от всякога, а летата – без-

милостно горещи. Големите равнини бяха брулени от ураганни ветрове, които издухваха почвата от земеделските земи, поразени от сушата, и превръщаха измъчената земя в играчка на прашните бури. В някога жизнените американски градове се извиваха опашки от хора, принудени да се редят за безплатна храна пред църквите и благотворителните дружества, за да оцелеят. Хиляди скитници пребрждаха страната по железопътните линии в търсене на работа, а хиляди други я прекосяваха пеша или в коли и пикапи, които бяха на една строшена ос или на един спукан клапан от последната си миля.

Бяха времена на безкрайно нещастие, от което сякаш нямаше спасение. Хората приветстваха жизнерадостните радиопредавания като „Майор Боус търси таланти“, „Танцувай в хамбара“, „Еймъс и Анди“, „Самотният реинджър“ и „Приключенията на Бък Роджърс в XXV век“, но радостта им не траеше дълго. След развлечението на безплатните гласове и топлото жълто сияние на радиолампите отново се завръщаше немилостивата действителност на живота – факт, който не успяваха да променят дори премерените, искрени обръщения до камината в Белия дом на президента Франклин Рузвелт. Америка – както впрочем и по-голямата част от останалия свят – беше разбита на парчета, а други вече събираха и подреждаха тези парчета в нови мозайки от бъдещето: други като Сталин в Русия и един наперен дребосък в Германия на име Хитлер.

Но днес, макар и да беше толкова горещо, че на капака на колата му можеше да се изпържи яйце, на мъжа в избелелия зелен оуклънд му вървеше като по мед и масло, както се казва. Вчерашният ден беше успешен за него – беше изкарал почти трийсет долара. Снощи се беше насладил на порция пържола и пържени картофи в една закусвалня в Хюстън. Там се беше разговорил с един амбулантен продавач на ризи дали федералните власти някога ще успеят да заловят похитителите и убийците на бебето на семей-

ство Линдбърг. Наричаха отвличането „Престъплението на века“ и всеки, който слушаше радио или четеше вестници, беше следил новините за това разследване още от онзи ден през месец май миналата година, когато бяха открили трупа на детето с разбита глава.

Мъжът, който приличаше на ангел хранител, не го беше грижа дали някога ще открият престъпниците. На този свят се случваха и такива неща. Семейство Линдбърг бяха богати като цар Мидас, щяха да се оправят и вече си бяха родили още едно дете, откакто беше загинало това. Бяха отчаяни времена и хората вършеха отчаяни неща.

Колелата на автомобила изтрополиха по железопътни релси. Той подмина една табела, нашарена с ръждясали дупки от куршуми. Отбеляза, че на табелата пишеше: „ФРИЙХОЛД“. Пътят ту се криеше в сенките на боровете, ту излизаше обратно на ослепителната светлина на слънцето.

При вида на простреляната табела мислите му се насочиха към една друга тема, която според него самия беше по-интересна и несъмнено по-забавна от детето на семейство Линдбърг. Мъжът следеше приключенията на Бони Паркър и Клайд Бароу още откакто властите бяха попаднали на снимките на двамата, размахали револвери и пушки, в един фотоапарат, който бяха забравили някъде в щата Мисури, а след това въпросните снимки бяха отпечатани във всички евтини вестници. Жалко, че преди няма и два месеца Бони и Клайд бяха застреляни от хайка шерифи на някакво затънтено шосе в щата Луизиана. Във вестниците пишеше, че в телата им е имало толкова много дупки от куршуми, че погребалният агент, който се е занимавал с балсамирането, се е измъчил да направи така, че формалинът да не изтече от тях, а служителите на реда, които бяха стреляли по двамата, бяха оглушали от гърмежите.

Мъжът не остана доволен да го научи, защото щяха да му липсват вестите за бандата на Бароу – кого бяха обра-

ли, кого бяха застреляли и прочее. Бяха преживявали ден за ден, разбира се, но им правеше чест, че бяха следвали собствения си път в тази държава, след като беше отишла по дяволите – дори да се беше налагало да стрелят по другите, за да го направят. Обикновените хора нямаха никакви шансове срещу властта – какво му оставаше на човек, освен да се опита да си пробие път с бой навън от бетонната килия, в която винаги се опитваха да го затворят?

Е, поне можеше да продължи да следи новините за Джон Дилинджър. Този луд кучи син още не го бяха хванали натясно – от април месец насам се покриваше, но рано или късно щеше да изникне отнякъде. Престрелките с негово участие винаги бяха вълнуващи.

Мъжът влезе с прегракналия си оуклънд в малкото градче Фрийхолд, което се показва сред боровите гори зад една черква от червен камък и неголямо гробище със статуя на Исус с разперени ръце по средата. От дясната страна на пътя изникна малка, скръбна наглед бензиностанция на компанията „Тексако“. Мъжът нямаше нужда да зарежда, защото беше напълнил резервоара в Хюстън, а освен това винаги имаше резервна туба с бензин в багажника на колата, но все пак отби. Спря до колонката с емблемата на „Етил“ и зачака, без да загася двигателя. След малко от схлупената постройка на бензиностанцията излезе млад мъж, който бършеше ръцете си в мръсен парцал. Единият му крак беше по-къс от другия и мъжът носеше обувка със специална дебела подметка на този недъгав крайник.

– Добрутро. Трябва да загасите двигателя, сър. Колко бензин ще ви трябва? – попита младежът, като дъвчеше клечка за зъби в устата си.

Сетне добави:

– Току-що ни докараха от новия бензин, марка „Файър Чийф“.

– Не ми трябва бензин – отвърна шофьорът с мек, тих глас.

Говореше с почти напевен южняшки акцент, който бяха определяли като „изтънчен“ и „аристократичен“.

– Но ми трябва малко информация – продължи той. – Знаеш ли как да стигна до къщата на Едсън?

– Тоби Едсън?

– Същият.

– Ами... да, сър. Къщата е на Фронт Стрийт, покрай Уахума Стрийт и надясно на следващия ъгъл, по щатско шосе Шейсет. Трябва да карате още една миля... може би миля и четвърт, и ще видите пощенската кутия от лявата страна на пътя, на която пише Едсън.

– Много ти благодаря. Ето, да се почерпиш.

Мъжът извади от джоба на панталона си едно лъскаво петаче и го пусна в мръсната шепа.

– Жив да сте – отвърна младежът.

Сетне се намръщи:

– Но ако имате работа с мистър Едсън, трябва да ви кажа, че той се спомина миналата седмица. Погребението беше в четвъртък. Сърцето му не издържа.

Беше ред на мъжа в колата да се намръщи.

– Съжалявам да го чуя. Но при все това... отивам по работа в дома на семейство Едсън, а може и да им донеса малко утеха. Приятен ден!

Той кимна на младежа, включи на скорост и отново потегли.

Фрийхолд беше прашно градче с няколко магазина с дървени капаци на витрините. На Фронт Стрийт мъжът подмина един фермер, който караше каруца с дини. Пред едно заведение с табела, която го обозначаваше като „Кафенето на Бетси“, бяха паркирани няколко стари коли и един очукан форд, модел А, с желязна открита каросерия, заварена отзад на кабината. На една пейка наблизко седяха двама възрастни джентълмени с работнически гащеризони и сламени шапки, които проследиха с поглед мъжа с избелелия зелен оуклънд, когато мина покрай тях;

шофьорът вежливо им махна за поздрав и те, естествено, отвърнаха на поздрава му по същия начин.

Той зави надясно по щатско шосе Шейсет и натисна газта, когато излезе от градчето. Измина разстоянието от миля и четвърт и видя пощенската кутия на семейство Едсън от лявата страна на пътя. Отби по черен път, по който гумите на колата му вдигаха вихрушки прах. От двете страни на пътя растяха борови дървета и храсти. След още малко мъжът излезе на една поляна, където под разперените клони на исполински дъб се издигаше малка къща, боядисана в бяло. На ограденото пасище наблизо имаше няколко крави, а на петдесетина ярда от къщата беше старият хамбар. Мъжът спря пред къщата, загаси двигателя, взе бялото си сако и сламената си шапка, отлепи потния си гръб от кожената тапицерия на седалката, слезе от колата и си сложи сакото и шапката. Сетне оправи вратовръзката и якичката си, така че сакото да му стои възможно най-добре. Забеляза люлката от автомобилна гума, която висеше от един от по-ниските клони на дъба, и за миг си представи как двете деца на Тоби Едсън, Джес и Джоди, си играеха там в хубавата сянка на дървото.

Мрежата на входната врата се отвори със скърцане.

– Добрутро – рече жената, която се показва от там.

Гласът ѝ прозвуча едновременно уморен и враждебен.

– Мога ли да ви помогна с нещо?

– Да, мисис, тъй си мисля. Нали не греша, че това е домът на семейство Едсън?

– Така е.

Мъжът вече беше заобиколил от другата страна на колата. Във въздуха се носеше прах, вдигнат от пътя, и искреше в златисто на слънчевите лъчи.

– Нося нещо за вас и децата – каза мъжът.

– Моля?

– Нещо за вас и децата – повтори той.

Мъжът отвори вратата от другата страна, сгъна седалката и се протегна, за да вземе една от Библиите от кашона на задната седалка. Тази, която му трябваше, беше отбелязана с жълт етикет с цифрата „1“ – първата доставка за деня. Мъжът бързо и сърчно свали етикета, като го пусна на пода на колата, и пхна Библията в бяла картонена кутия, изработена по такъв начин, че да приляга плътно на книгата и да имитира на вид естествена кожа. Отпред на кутията със златно мастило бяха изписани думите „Светото писание“. Сетне мъжът затвори вратата на колата и се обърна към вдовицата Едсън, като призова на лицето си уместното за случая изражение, равни части съжаление и очакване.

– Съжалявам за скорошната ви загуба, мисис – рече той, като сведе глава. – На бензиностанцията в града научих, че съпругът ви е починал съвсем неотдавна.

– Миналия четвъртък погребяхме Тоби – отвърна тя.

Беше русокоса, с издължено бледо лице, остър нос и очи, които изглеждаха удавени в мъка. Мъжът от зеления оуклънд забеляза, че задържаше вратата на къщата отворена с дясната си ръка, а лявата ѝ ръка беше зад ръба на вратата и не се виждаше. Той се запита дали не стискаше в нея револвер или пушка.

– Какво искаш? – попита го нетърпеливо тя, сякаш нямаше търпение непознатият да си тръгне.

Мъжът помълча няколко мига, преди да отговори.

– Ами... давам си сметка, че това сигурно е труден момент за вас, но...

Прекъснаха го две деца, които се показаха от къщата и спряха до полите на майка си. И двете бяха руси и светли също като жената; момчето Джес изглеждаше на около осем години, а момичето Джоди – на около единайсет. И двете бяха чисти и спретнати, но имаха суровия вид на деца, които са понесли тежък удар от съдбата. Момчето и момичето зяпнаха мъжа, все едно беше паднал от някоя друга планета.

– Може ли да ви доближа, мисис? – попита той.

– Какво държиш там? Този месец вече съм си платила каквото трябва на банката, така че нямам сметки за уреждане.

– Не се съмнявам в думите ви. А освен това нямате сметки за уреждане с Исус и Светия Отец.

Жената примигна.

– Какво?

– Ако ми позволите – рече мъжът и вдигна Библията в бялата опаковъчна кутия, като зачака жената да му направи знак да я доближи.

Докато пристъпваше към нея и децата, той чу от хамбара някакво куче, което издаде нещо средно между лай и скимтене.

– Доти си иска кутретата – каза жената на децата си, без да откъсва очи от бялата кутия в ръката на непознатия. – Идете да ги върнете.

– Но, мамо, ние току-що ги донесохме... – понечи да възрази момченцето.

Жената му изшътка да замълчи. Мъжът вежливо се усмихна в очакване тази малка семейна драма да приключи. Едва тогава забеляза, че и момчето, и момичето държача по едно кутре в ръцете си – едното беше тъмнокафяво, а другото – по-светло на цвят, с кремаво петно между очите.

– Новородени кученца – каза мъжът все със същата мека усмивка. – Прекрасни кутрета.

– Имаме шест – рече Джес и вдигна кутрето в ръцете си, за да му го покаже. – Току-що са излезли от фурната.

– Тихо там! – рече остро вдовицата Едсън.

Мъжът от зеления оуклънд си помисли, че момчето сигурно беше прихванало този израз от баща си.

– Идете да ги върнете, както ви рекох.

Момчето се раздвижи, макар и неохотно. Джоди се обърна към него:

– Джес, занеси и Доли.

Момичето лепна една бърза целувка на муцунката на кутрето и го подаде на брат си. Стиснало по едно кутре във всяка ръка, момчето се затътри към хамбара, откъдето продължаваше скръбно да лае кучешката майка. Момичето остана до майка си. Лицето ѝ беше безизразно, но беше стиснала зъби, а сините ѝ очи сякаш пронизваха право през черепа на мъжа, който приличаше на ангел хранител.

– Нали каза, че си донесъл нещо? – напомни му жената.

– И още как – отвърна мъжът.

Той се усмихна на момичето, но то не му отвърна, така че мъжът пренасочи целия си лъскав чар към вдовицата.

– Но преди всичко нека ви покажа визитката си, мисис.

Мъжът извади от вътрешния джоб на самото си една чиста бяла визитна картичка – току-що излязла от фурната, както би се изразил Тоби Едсън. Беше отпечатана миналата вечер, в хотелската му стая. Когато протегна картичката към жената, тя леко се отдръпна, а момичето я взе вместо нея.

– Тук пише, че името му е Джон Партнър, мамо – съобщи Джоди, след като разгледа визитката. – И освен това пише, че е президент на „Света Библейска Компания Партнър“ в Хюстън.

– Точно така – потвърди Джон Партнър, като си взе визитката и я прибра.

През главата му мина следната мисъл: *Значи жената не може да чете, а разчита за това на детето. Интересно.*

– Както вече казах, това сигурно е труден момент за вас, но вярвам, че моето посещение може да ви донесе известна утеха. Донесох ви „Златното издание на Светото писание“, което поръча вашият съпруг миналия месец.

– *Кое?*

– О... моля за извинение. Нима не знаехте за това?

– Говори ми на английски, мистър Партнър – рече жената, едва ли не готова да избухне. – Точно в момента съм на ръба на силите си.

– Вашият съпруг – рече Джон Партнър – миналия месец поръча от моята компания една Библия в „Златното издание на Светото писание“. Изпрати ми капаро от един долар според условията на офертата. Посвещението беше отпечатано така, както пожела той, и аз му отговорих в писмена форма, че лично ще доставя поръчката.

Мъжът бутна назад сламената си шапка, извади от джоба си бяла носна кърпа и попи челото си, защото жегата беше немилостива, макар и едва да минаваше девет часът сутринта.

– Но... той явно не ви е казал нищо за това?

– „Златното издание на Светото писание“ – повтори жената.

Очите ѝ се бяха зачервили.

– Не. Не, не е споменавал нищо за това. Какво рече... че ти е изпратил цял долар? По пощата?

– Да, мисис. Сигурно е видял рекламите, които публикувах в местния вестник.

Стомахът на мъжа се сви. Ако Тоби Едсън също е бил неграмотен, играта му щеше да бъде разкрита. Но жената замълча, макар и страдалческото ѝ лице да говореше достатъчно недвусмислено, и Джон Партнър продължи да оре напред по плодородната нива на човешкото нещастие.

– Ако трябва да предположа какво е станало, мисис Едсън... вашият съпруг е искал да ви изненада. Може би с подарък за рожден ден или годишнина?

Жената не отговори нищо на това и мъжът реши да използва друг инструмент от обиграния си арсенал на емоциите, като сниши глас, преди да заговори отново:

– А може би... е предусещал, че часът му приближава. С мнозина става така. Хората чуват гласа на Бог, който се обръща към тях. Поне аз вярвам в това. Но любовта е всичко, мисис Едсън. Божията любов, с която Господ нежно съобщава на човека, че дните му са преброени... И любовта на един съпруг – и баща – към неговата съпруга

и децата му. Да ви покажа ли посвещението, което ми поръча да отпечатам?

– Аз...

Жената замълча и дълбоко си пое дъх, все едно беше останала зашеметена от невидим удар в стомаха.

– Аз не умея да чета добре, сър. Ще ми го прочетеш ли на глас?

– Разбира се.

Мъжът беше забелязал, че кучето вече не лае откъм хамбара, след като кутретата бяха върнати на мястото им, но Джес очевидно беше решил да остане за малко при тях. Момичето не беше помръднало от мястото си и го гледаше тъй неотклонно и проникателно, че Джон Партнър беше обзет от известно неудобство. Прииска му се тя също да беше отишла в хамбара, но да удържа ведрата си фасада при всички обстоятелства, беше част от неговия занаят. Той извади Библията от кутията, отвори на страницата с посвещението, където беше сгъната и разписката, и се зае да чете с подходяща за случая тържественост:

– „На скъпото ми семейство, жена ми Идит и децата ми Джоди и Джес, от техния любящ съпруг и баща.“

Той подаде листчето на жената:

– Това е разписката. Един долар, платен от Тоби Едсън от Фрийхолд, щата Тексас. Благоволете да забележите, че датата на разписката е 12 юни. Мисля, че секретарката ми е допуснала грешка и въпросната дата не отговаря на действителната с няколко дни.

Вдовицата Едсън взе разписката, разгъна я и се взря в нея с празен поглед; сетне я подаде на дъщеря си, която я прочете с цялото внимание на опитен адвокат, който проучва съдебно уведомление за поставяне под възбрана.

– Просто... не знам какво да кажа – рече жената.

– Разбирам ви – отвърна мъжът.

Той се зае да оглежда къщата с привидно разсеян, но остър поглед, като влезе в ролята на банкиер, дошъл да я постави под възбрана.

– Е – рече той, – при обичайни обстоятелства трябваше да платите още пет долара в брой при доставка, но...

– Още *пет* долара?

Жената го произнесе така, все едно ставаше дума за петстотин.

– Цената на „Златното издание“ е шест долара. Нали разбирате, мисис – това е семейно съкровище, което да се предава от поколение на поколение. На разписката пише, че остава да се доплатят пет долара.

– Ами... да, сър, но... това са ужасно много пари.

– Мистър? – обади се момичето. – Може ли да видя посвещението?

– Разбира се. Имайте предвид, че не е изписано с почерка на баща ви. Отпечатано е на тази страница посредством нашия специален печатарски процес, а мастилото е благословено от преподобния Уинстън Картър от Първа баптистка църква в Хюстън.

Мъжът подаде Библията на момичето и отново се обърна към разстроената жена.

– Не се тревожете, мисис Едсън – продължи меко той. – Аз не съм печалбар, а Исус и Неговият Отец на небето няма да допуснат да бъдете лишена от подаръка на вашия покоен съпруг. При все това, все пак *има* някои разходи, които трябва да се вземат предвид. Кесаревото – кесарю. Но нека да ви предложи нещо друго: „Света Библейска Компания Партнър“ ще приеме заплащане от четири долара за това специално издание и можем да сметнем, че въпросът е...

– Мамо – прекъсна го Джоди. – Не давай пари на този човек.

Джон Партнър спря да говори, но устата му остана отворена.

– *Какво?* – възкликна жената. – Не бъди груба с...

– Прочетох какво е написано – продължи детето. – Наистина пише това, което казва той, но... мамо... името ми е

написано грешно.

В гърлото на Джон Партнър сякаш за няколко мига заседна някакъв рѣбат камък. Накрая успя да заговори, но гласът му прозвуча изтънѣл и писклив в тишината:

– Написано *грешно*? Как така?

– Името ми – отвърна момичето, а сините ѝ очи непримиримо пронизваха черепа му – се пише „Джоди“, а не „Джоуди“. Татко никога нямаше да го сбърка.

Една крава измуча някъде на пасището, а друга ѝ отговори сред дърветата зад гърба на Джон Партнър. С изключение на това, сякаш целият свят около него беше застинал, ако не се смяташе все по-оглушителният шум в ушите му. Той се запита дали онези шерифи, които бяха застреляли Бони и Клайд, не чуваха същото.

– Името ѝ се пише „Джоди“ – каза Идит Едсън и го повтори буква по буква, а очите ѝ се присвиха. – Няма как Тоби да ти е рекъл нещо друго.

Трябваша му само три секунди, за да си възвърне самообладанието. Той се удържа да не дръпне Библията от ръцете на детето, защото прекрасно знаеше как беше отпечатал нейното име – по същия начин, по който беше изписано в проклетия некролог в местния вестник. Мъжът вдигна глава и твърдо отговори:

– Ако наистина сме допуснали грешка в изписването на името, с радост ще я поправим.

– Името ми е написано грешно – настоя момичето и му показа. – Нали виждате? Ето го тук.

Показалецът ѝ сочеше към оскърбителното „у“. Сетне тя го показа и на майка си – ако не друго, жената поне можеше да различава имената на собствените си деца.

– Четири долара – рече мисис Едсън – все така са си ужасно много пари, сър. Как ще поправим тази грешка?

Преди Джон Партнър да успее да отговори нещо, детето се намеси:

– Според мен трябва да ни даде Светото писание без-

платно, мамо. И с това да се приключи. Татко сигурно щеше да реши, че това е много смешно. Представям си го как щеше да се смее.

– Аха – кимна жената и по устните ѝ като че ли пробяга лека усмивка. – И аз.

Тя взе Библията от дъщеря си и погали с пръстите на едната си ръка корицата, която беше започнала да се подува от жегата.

– Явно Тоби ни е направил този хубав подарък, но моят мъж не беше човек, който да хвърля пари на вятъра заради грешката на някой друг. Ако беше тук, щеше да оцени колко старание си вложил и прочее, и сигурно щеше да каже колко е хубава тази Библия, но... освен това щеше да ми каже въпросът да приключи с един долар, точно както рече Джоди. Устройва ли те?

Джон Партнър не отговори веднага и тя направи още една крачка:

– Нали не мислиш да продадеш тази Библия на някой друг?

Лицето му сякаш се беше парализирало. Стори му се, че мина много дълго време, преди да чуе собствения си глас, сякаш отдалеч:

– Добре тогава. Един долар.

Жената взе от него кутията от бял картон, имитация на естествена кожа, и прибра „Златното издание на Светото писание“ в нея, а сетне влезе обратно в къщата, за да донесе парите. Мъжът остана да се взира в малкото момиче, което мълчаливо отвърна на погледа му, но обвинителният ѝ взор сякаш му казваше: *Знам какво представляваш.*

Когато си взе долара, мъжът студено се усмихна на жената, преди да ѝ пожелае приятен ден. Сетне обърна гръб на нея и детето, върна се при колата си, царствено свали сакото и сламената си шапка, докато майката и дъщерята не откъсваха очи от него, и седна зад волана. Двигателят запали с остър лай и колата се разтърси толкова силно, че

костите му изтракаха. На тръгване мъжът мина покрай момченцето, което се връщаше от хамбара, и то вежливо му махна за сбогом, но Джон Партнър не му махна в отговор.

Колата му се отдалечи, като вдигна във въздуха облаци прах.

Той продължи по маршрута си, като следваше линията от хиксчета, указващи наскоро починали хора в малките градчета по пътя, със смесени резултати. Успя да продаде два екземпляра от „Златното издание на Светото писание“ за по шест долара парчето и още един за три, защото старата дама имаше само толкова спестявания в буркана. По обяд спря на брега на някакъв частен водоем с мътна вода, похапна сухари и изпи една портокалова сода „Нихай“. На следващата спирка от маршрута продължи, без да спре, защото пред къщата беше паркирана патрулна кола на щатски шериф, а на по-следващата откри пуста къща със закована табела на вратата, на която пишеше, че банката я продава.

Но през целия ден не спря да мисли за това как го беше погледнало момичето и как го беше заболяло от нейния глас, когато каза: *Не давай пари на този човек.*

Отдавна изпитваше убеждението, че хората не подозираха колко труд полага за тези долари. Поне според него самия работеше не по-малко усърдно от всеки работник на изкопи. Да проучва некролозите в различни местни вестници, да се сдобива с имената и адресите на починалите и техните наследници и всяка друга информация, до която можеше да се добере, а сетне да използва малката си печатарска машина, с която отпечатваше съответните имена и посвещения със златното мастило на първата страница. Всяка Библия, в комплект с опаковъчната кутия, му струваше само четвърт долар при доставка на едро от компанията във Форт Уърт, която ги произвеждаше, но мастилото беше дяволски скъпо – по седемдесет и пет цента шишенцето, а освен това трябваше да го поръчва чак

от Ню Орлиънс.

Смяташе, че продава ценна стока, а хората не си даваха сметка за това. И *законът* не си даваше сметка за това. Той продаваше един дълготраен спомен. Дори нещо като блян. Продаваше златната точка, която да се постави в края на един незавършен живот. Беше в услуга на обществото и скърбящите семейства.

Не давай пари на този човек.

Просто не можеше да го приеме. Думите караха стомаха му да се свива, а сухарите и портокаловата сода „Нихай“ да се бунтуват в него. На няколко мили от град Уортън му се наложи да отбие зеления оуклънд встрани от пътя, за да повърне.

След това изпита спокойствие и облекчение и вече знаеше какво трябваше да направи. Седна в колата си, сви си цигара и я запали със сребърната си запалка, гравирана с изображение на ръце, склучени за молитва – точно като на щипката на вратовръзката му. Сетне продължи към Уортън и влезе в тамошния магазин „За пет или десет цента“, откъдето купи една бейзболна бухалка детски размер.

С изненада откри, че в Уортън имаше кинотеатър, в който беше обявена следобедна прожекция на филма „Кинг Конг“. Миналата година го беше гледал, когато излезе на големия екран, но филмът толкова му беше харесал, че си струваше да го гледа пак. Когато излезе от киното, вече започваше да се стъмва, но той реши да убие оставащото време, като си поръча порция свински наденички, царевично пюре и спанак в една закувалня на една пресечка от кинотеатъра. Изпуши още една цигара, бавно изпи чаша кафе до последната глътка и пофлиртува с червенокосата сервитьорка, която му донесе и едно парче орехов пай, без да го включва в сметката. Накрая плати и си тръгна.

На следващия кръстопът на щатски шосета, под светлината на звездите и тънката луна, направи завой и фаро-

вете на колата му осветиха пътя към Фрийхолд.

Не давай пари на този човек.

Идваше му да се разплаче от тази несправедливост. Но по лицето му не се четеше нищо друго освен решимост, а очите му останаха сухи като скалите в прерията.

Стрелките на ръчния му часовник бяха отминали девет часа, когато Джон Партнър отби от щатско шосе Шейсет на трийсетина ярда преди черния път, който водеше до къщата на семейство Едсън. Реши да действа бързо, за да не го пипне някой патрул на щатските шерифи, но по-рано през деня вече беше забелязал, че по това шосе не минаваха много коли. Следващата къща сигурно беше поне на четвърт миля в западна посока. Той взе от колата си бейзболната бухалка детски размер и тубата, пълна с бензин, и закрачи нататък.

В къщата на семейство Едсън светеха само няколко лампи. Приличаха на газени фенери, които мъждукаха едва-едва. Явно нямаша електричество. Джон Партнър отиде до хамбара. За негов късмет, вратата вече беше открената.

Когато влезе вътре, той щракна запалката си. Женското куче, проснато на черно-червеното карирано одеяло в сламата почти в краката му, изръмжа и се опита да се надигне, но кърмеше и шестте си кутрета и тежестта им повлече майката обратно. Преди от устата на кучето да излезе лай, Джон Партнър го удари по главата с бухалката.

Сетне го удари още веднъж с всичка сила за по-сигурно.

Огледа стореното и продължи нататък. Първо посипа кутретата с шепи слама. Сетне ги поля с бензин.

Запалката му пламна.

В аленото сияние на пламъка Джон Партнър вече не приличаше на ангел хранител. Сякаш този пламък за миг беше разкрил истинското лице зад неговото, а Джон Партнър не искаше да го показва пред други хора.

Той вдигна една последна шепа слама и я докосна с

пламъка.

– Джоди – каза тихо той, буква по буква.

Очите му бяха безизразни като на мъртвец.

Той пусна горящата слама върху кутретата, напоени с бензин, на напоеното им с бензин одеяло до трупа на майка им. Те се запалиха с жежко фучене и едва не опърлиха веждите му и къдравата му руса коса, преди да се отдръпне.

Колкото и да му се искаше да остане, за да ги гледа как ще изгорят, беше време да си върви.

Но остави бейзболната бухалка. Може би щеше да свърши работа на Джес.

Джон Партнър се върна в колата си с усещането, че от плещите му се е вдигнала голяма тежест или на света е била поправена голяма злина. Прибра тубата с бензин и отново потегли в нощта със своя товар от „Златни издания на Светото писание“ – все по-далеч в безпътния мрак.